

**ROBERT LAFONT**

**VIDA DE JOAN  
LARSINHAC**

**Racònte**

**PREMI DE LAS LETRAS OCCITANAS 1950**



**C.I.E.L. d'Oc**

*Centre International de l'Écrit en Langue d'Oc*

3 Place Joffre, 13130 Berre L'Étang

<http://www.lpl.univ-aix.fr/guests/ciel/>

*I JOVES DE MON TEMPS,*

li que son mòrts e li que vivon, toti qu'o aurián pogut escriure, dedique aqueste racònte.

Nòta :

Aquesta òbra presènta de grafias dempuèi modificadas dins la practica de l'IEO coma bressar pèr breçar, tròs pèr tròç, canviar pèr cambiar, contuniar pèr contunhar, etc. Leis articles e pronomes provençaus rodanencs i an lei formas li, di, i, si, aqueli, etc. qu'ara s'escriurián lei, dei, ai, sei, aquélei, etc.

ACABADA la montada, un bofe d'aura nos tenguèt espelofits.  
Lo cèu èra larg e lisc, furnat de vènt e d'automne. Rogier diguèt:  
«Aicí siám»

Tocant lo camin, virada vers la comba jauna e roja, i aviá una lausa simpla. Sus la pèira una man sèns biais aviá pintat: «Aicí moriguèt afuselhat pèr l'enemic, Joan Larsinhac, que li disián Joanet.» Quauqui margaridas s'èran passidas dins una caisseta de fèr rovilhada.

Rogier venguèt mai: «Foguèt pres pèr una colona que davalava di Causses. Neciament. Auriá pogut fugir. Lis Alemands tiravan sus toti li bartàs que vesían bolegar, destimborlats que li secutaviam aperiáqui dempuèi sa partença. Una bala, de toti li que siblavan, venguèt esclapar lo botèu de Joan. Lo trobèron dins son recapte. Te lo ne peutirèron e i larguèron dins lo cotet un descargar de revolvèr. En li vèsent venir vers eu, non s'èra tengut de tirar e dos n'aviá fach barrutlar pèr soù.»

Lo silènci èra lisc parier coma lo cèu, e mai dins un carrairon de la comba una carreta faguèsse cracinar la gravilha, que nos ne pujava un bruch clar a de moments. Rogier èra estat lo companh de Joan dins son Maquis. Avián d'ans a quicòm prèu un còmpte parier. Ieu tanben ère d'aquelis ans. Rogier escampèt li margaridas secassas e netegèt l'embàs de la lausa. Aqueli gèsts me faguèron pensar a una vesita dins un cementèri. Me venguèron un paquet en òdi. O diguère a Rogier. Se'n calèt, e toti dos agacheriam la ferigola entre li clapas, e la bauca dau valat, que lèu se compreniá qu'estofarián la lausa e lo Remembre. «Es melhor antau», ço diguère.

Lo solèu en trascolant aviá quitat sus nòstri tèstas un pali de fini maulas. Li serres rocassiers blanquejavan encara. Estènt que menaviam pas mai de bruch, un conilhon venguèt a sauts trissats fins a l'autra man dau camin. Prengueriam la davalada .

Nòstri pas restontissián sus lo quitran. Rogier charrava au ritme de nòstre anar pesuc: «Joan aviá pas agut tèmps pèr se faire sa plaça dins sa vida. Es mòrt amb tot un endevenidor davant eu, blanc e vèrge. N'i a tant agut de joves coma eu que son mòrts sèns qu'òm sacha quin òme aurián fach! Quant d'òmes e quant de vidas degalhadas!»

E mai:

«De segur seriáu urós de saber quina foguèt sa darriera pensada, quora se venguèt pres e segur de sa mòrt. Ieu me sèmbla que m'auriá pas arrapat la paur, mai la malícia d'estrassar tot lo demai de ma vida. »

Rogier aviá dins la lum de sis uèlhs tota la valentiá de son jovènt. Sa paraula desbondava a de còps, puèi se copava, quora cercava son sentiment dins son còr.

«Joan, me veniá mai, èra pas quau que siá, un automata sota un unifòrme coma lis autres, sis aclapaires. Era un jovènt que cercava, qu'aviá cercat ont èra son dever»

Me ramentave ço que sabiau de mon amic Joan, nòstris ancians conversas e mai lo diari que quitèt a son oncle quand partiguèt pèr la montanha, e qu'ai uèi entre mans. Me pensave pas d'aver lo drech de sorire de la fòga de Rogier, e diguère de òc.

Eriam, d'aqueu biais somiadis, davalats au mas ont siám per passar la nuèch. En sovenir dau maquis qu'aviá viscut sus son tenement, lo mainatgier nos balhava l'ospitalitat. La sopa tubava sus la taula cubèrta d'una toalha blanca. Tota aquela bravetat teba, après la solesa freja dau defòra, nos foguèt doça. Mai, quand agueriam